

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
СШ № 185 ім. Володимира Вернадського
Святошинського р-ну м. Києва
протокол № 1 від 29.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор СШ № 185
ім. Володимира Вернадського
Святошинського р-ну м. Києва
Олена ЗОЛОТАРЬОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ШКОЛИ № 185
ім. Володимира Вернадського
Святошинського району м. Києва
для здобувачів освіти 10-11 класів**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма спеціалізованої школи №185 ім. Володимира Вернадського для учнів 10-11 класів розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту повної загальної середньої освіти», наказу МОН України від 20.04.2018 № 408 "Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня". Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Спеціалізована школа № 185 ім. Володимира Вернадського – загальноосвітній навчальний заклад з поглибленим вивченням фізико – математичних дисциплін.

Мова навчання – українська.

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації в спеціалізованій школі №185 ім. Володимира Вернадського єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом повної загальної середньої освіти.

Призначення закладу полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їхнього всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Освітня програма закладу є основним документом, який забезпечує досягнення учнями визначених відповідними Державними стандартами результатів навчання. Освітня програма дає змогу ліцею реалізувати автономію: зафіксувати спільно вироблені цінності закладу, запропонувати власне бачення навчального плану, розподілу навчальних годин. Освітня програма має за мету всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, спираючись на ціннісні орієнтири базової середньої освіти:

- повага до особистості кожної дитини, її інтересів та досвіду;
- рівний доступ до освіти;
- академічна доброчесність;
- становлення вільної особистості та самостійність;
- здоров'я та добробут, довіра та безпека;
- утвердження людської гідності, повага до прав людини;
- активна громадянська позиція та патріотизм;
- любов до рідного краю та відповідальність до довкілля.

Освітня програма спрямована на:

- створення умов для отримання кожним учнем того рівня освіти, який відповідає його здібностям та індивідуальним особливостям;
- формування ключових і предметних компетентностей, як бази для успішного навчання в основній школі;
- розвиток інтелектуальної, емоційної сфери дитини, пізнавальної мотивації учня та його життєвих навичок;
- формування ціннісних орієнтирів, прищеплення навичок соціальної компетентності через включення кожного школяра в систему ранньої предметної орієнтації;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями.

Освітня програма включає:

- навчальний план, що складений відповідно до Типового навчального плану;
- перелік модельних навчальних програм;
- форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Освітня програма спеціалізованої школи №185 ім. Володимира Вернадського створена із дотриманням принципу наступності базової середньої освіти. Зберігаючи наступність із початковою школою, зміст освітньої програми передбачає подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формування здатності до творчого самовираження, критичного мислення, виховання ціннісного ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Освітня програма передбачає досягнення здобувачами освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах навчання в спеціалізованій школі. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити умовисновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Зміст програми спрямований на формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а

також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

•**здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами**, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

•**математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

•**компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення й робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

•**інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

•**екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

•**інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності в навчанні та інших життєвих ситуаціях;

•**навчання впродовж життя**, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

•**громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе

ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

• **культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

• **підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Зміст програми також спрямований на формування у здобувачів освіти наскрізних вмінь, які проходять через всі інтегровані курси або предмети і є спільними для всіх компетентностей:

- читання з розумінням,
- уміння висловлювати власну думку усно і письмово,
- критичне та системне мислення,
- творчість,
- ініціативність,
- здатність логічно обґрунтовувати позицію,
- вміння конструктивно керувати емоціями,
- оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми,
- співпрацювати з іншими особами.

Необхідною умовою для формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Наскрізні змістовні лінії, заявлені в програмі, є засобом інтегрування навчального змісту, корелюються з окремими ключовими компетентностями й сприяють формуванню ціннісних і світоглядних орієнтацій учня, що визначають його поведінку в життєвих ситуаціях. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як **«Екологічна безпека й сталий розвиток»**, **«Громадянська відповідальність»**, **«Здоров'я і безпека»**, **«Підприємливість і фінансова грамотність»** спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є

засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про освіту» спеціалізована школа №185 імені Володимира Вернадського надає право здобувати освіту за очною (денна), індивідуальною (сімейна, педагогічний патронаж, екстернат) формами навчання. Індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж, екстернат) форма навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за 2022/2023 навчальний рік, учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру 2023/2024 навчального року. Для проведення оцінювання наказом директора створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016р. за №184/28314.

У разі виникнення епідемічної ситуації, введення протиепідемічних заходів, безпекової ситуації воєнного стану, навчання учнів може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року №1115, відповідно до розкладу школи.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма спеціалізованої школи №185 імені Володимира Вернадського. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ:

Для учнів 10-11х класів загальний обсяг навчального навантаження закладів загальної середньої освіти складає 2660 годин/навчальний рік, зокрема:

- для учнів 10-х класів з поглибленим вивченням математики та фізики - 1330 годин/навчальний рік;
- для учнів 11-х класів з поглибленим вивченням математики та фізики - 1330 годин /навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах спеціалізованої школи № 185 ім. Володимира Вернадського для 10-11 класів (додаток № 1).

Класи	Варіанти Типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України
10-11	Додаток № 1 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня з українською мовою навчання відповідно до наказу МОН України від 20.04.2018 № 408, (таблиця 2)

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру III рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Варіативна складова навчального плану використана на:

- підсилення предметів інваріантної складової - математики - алгебра, геометрія, фізики, англійської мови, за якими спеціалізується заклад. Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителями самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному-тематичному плані.

Для недопущення перевантаження учнів враховується їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). У спеціалізованій школі № 185 ім. Володимира Вернадського за **рішенням педагогічної ради** при оцінюванні учнів дозволяється враховувати досягнення

здобувачів освіти з відповідних предметів (музичне мистецтво, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту" (10-11 класи - 45 хвилин).

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" *години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.*

Враховуючи особливості організації освітнього процесу в спеціалізованій школі № 185 ім. Володимира Вернадського, індивідуальні освітні потреби учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення для учнів 10-11 класів, які поглиблено вивчають математику та фізику використано для підсилення вивчення зазначених предметів, а саме:

Навчальний план для III ступеня (10-11 класів) розроблено відповідно до Державного стандарту. Навчальний план містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно гуманітарного та математично природничого циклів, а саме:

- **базові** (українська мова, українська література, зарубіжна література, історія України, всесвітня історія, іноземна мова (англійська), громадянська освіта, біологія та екологія, хімія, географія, фізична культура, «Захист України») - вивчаються на рівні стандарту;

- **вибірково-обов'язкові** предмети (інформатика та технології) - вивчаються на рівні стандарту, а саме:

10 класи - 2 години інформатики, 1 година технологій;

11 класи - 1 година інформатики, 2 години технологій.

Зміст профілю навчання (школа з поглибленим вивченням фізико математичних дисциплін) в 10-11-х класах реалізується кількістю додаткових годин для вивчення профільних предметів -алгебри, геометрії та фізики , а саме:

у 10-х класах (додаток 3):

- **алгебри і початки аналізу - 5 год (2+3)**з них 3 год з додаткового часу на вивчення профільних предметів, за якими спеціалізується заклад освіти;
- **геометрії - 3 год (1+2)**з них 2 год з додаткового часу на вивчення профільних предметів, за якими спеціалізується заклад освіти;

- **фізика і астрономія - 5 год(3+2)** з них 2 год з додаткового часу на вивчення профільних предметів, за якими спеціалізується заклад освіти;
- **англійська мова – 3.5 год (2+1+0,5)** з них 1 год з додаткового часу за рахунок зменшення кількості годин вивчення хімії замість 1,5 год – 1 год,
- **українська мова - 3 год (2+1)** за рахунок зменшення кількості годин вивчення громадянської освіти, замість 2 год – 1 год,
- **історія України - 2 год (1.5+0.5)** за рахунок зменшення кількості годин вивчення географії замість 1,5 год – 1 год,

Тижневе навантаження залишається в межах **33 годин** і не перевищує гранично-допустиме тижневе навантаження.

в 11-х класах (додаток 3):

- **алгебри і початки аналізу - 5 год (2+3)** з них 3 год з додаткового часу на вивчення профільних предметів, за якими спеціалізується заклад освіти;
- **геометрії - 3 год (1+2)** з них 2 год з додаткового часу на вивчення профільних предметів, за якими спеціалізується заклад освіти;
- **фізика і астрономія - 6 год (4+2)** з них 2 год з додаткового часу на вивчення профільних предметів, за якими спеціалізується заклад освіти;
- **англійська мова – 3.5 год (2+1+0.5)** за рахунок зменшення кількості годин вивчення курсу хімії, замість 2 год – 1 год. та 0.5 год. з додаткового часу;
- **українська мова - 3 год (2+1)** з них 1 год. з додаткового часу на вивчення базових предметів;
- **історія України - 2 год (1.5+0.5)** з них 0.5 год. з додаткового часу на вивчення базових предметів;

Тижневе навантаження залишається в межах **33 годин** і не перевищує гранично-допустиме тижневе навантаження.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів є неприпустимим.

Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми

уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація школи може надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу.

У межах автономії вчитель може використовувати активні форми навчання, які підвищують ефективність організації навчальної діяльності.

Формами організації освітнього процесу є також лекції, екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, навчально-практичні заняття, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту протягом навчального року.

Організація активних форм навчання передбачає моделювання різних ситуацій, вирішення проблемних ситуацій, застосування придбаних знань у життєвих ситуаціях. Головною ідеєю використання активних форм навчання є розкриття творчого потенціалу дитини, бажання навчити її думати, аналізувати:

- **з метою формування пізнавальних інтересів** - використовувати на уроках дискусію, диспут, включення учнів в ситуації особистого переживання успіху в навчанні (радість, задоволення, здивування тощо), метод опори на здобутий життєвий досвід, метод пізнавальної, дидактичної, рольової гри та ін.;
- **з метою емоційного стимулювання навчання** - створювати ситуації зацікавленості (цікаві приклади, парадоксальні факти, досліди, цікаві аналогії, зіставлення наукових та життєвих тлумачень окремих природних і суспільних явищ тощо);
- **для стимулювання навчання, організації розумової діяльності дитини** - створювати ситуації новизни, актуальності, наближення змісту навчального матеріалу до важливих наукових відкриттів, використовувати методи проблемного навчання, дидактичних ігор;
- **екскурсії**, у першу чергу, покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань); оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Практичне заняття - це такий вид організації навчання, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Заняття поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Експериментальні завдання, що передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей може виконувати **навчально-практичне заняття**. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Учитель може проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки №401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української та іноземної мов, математики, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів, за умови не менше 8 учнів у групі.

Індивідуальна форма здобуття освіти (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж) організовується в закладі відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160). Здобувачі освіти за індивідуальною формою можуть брати участь в олімпіадах, турнірах, конкурсах та інших змаганнях на загальних підставах. На рівні з іншими здобувачами освіти їм також забезпечується право на відзначення успіхів у своїй діяльності, зокрема нагородження похвальними листами та грамотами, золотою медаллю «За високі досягнення у навчанні» та срібною медаллю «За досягнення у навчанні».

Система внутрішнього забезпечення якості освіти.

Ключовим інструментом забезпечення якості освіти є процедури, які включають чіткі зразки і стандарти дій в процесі планування, реалізації, оцінювання та удосконалення освітнього процесу:

- удосконалення планування освітньої діяльності: затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- підвищення якості досягнень здобувачів загальної середньої освіти; критерії, правила і процедури оцінювання учнів;
- вдосконалення професійної майстерності, розвиток творчого потенціалу педагогічних працівників; критерії, правила і процедури оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників;
- створення ефективної системи та механізмів академічної доброчесності працівників та здобувачів освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності;

- забезпечення необхідними ресурсами для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- розвиток інформаційних систем для підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність школи;
- освітня програма закладу передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Основні вимоги до начального заняття:

- досягнення мети, реалізація завдань та очікуваних результатів навчального заняття, мотивація до навчання;
- розвиток і формування ключових компетентностей;
- спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей;
- оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття;
- комунікація з учнями;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання тощо.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Стандарт: *Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та впровадження творчої (дослідницької) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або творчих досягнень.*

Педагогічні працівники у своїй діяльності зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами загальної середньої освіти.

Здобувачі освіти, зі свого боку, зобов'язані виконувати вимоги Освітньої програми, дотримуючись академічної доброчесності, та досягати відповідного рівня результатів навчання.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих результатів як нових;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники навчального закладу можуть бути притягнені до такої відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої відповідальності:

- незарахування результатів оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Основними завданнями щодо запобігання плагіату в навчальному закладі є формування педагогічної етики та поваги до інтелектуальних надбань, дотримання норм законодавства про авторське право, забезпечення контролю за правильним оформленням інтелектуального продукту педагогічними працівниками, посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень тощо.

ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

***Стандарт:** Результати навчання, що визначені Державним стандартом загальної середньої освіти; формування компетентностей на основі діяльнісної спрямованості навчання (постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, практична спрямованість освітнього процесу; орієнтація на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, спрямованих на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів).*

Головний **принцип навчання і оцінювання** учнів навчального закладу – **дитиноцентризм**, що впливає на стимулювання мотивації учнів, саморефлексію та залучення до самостійної діяльності і передбачає:

- повагу й увагу до індивідуальності учнів та їхніх потреб, уможлиблюючи гнучкі навчальні траєкторії;

- гнучке використання різноманітних педагогічних методів;

- домашнє завдання, що спрямоване на розвиток ключових компетентностей; проєктне навчання;
- регулярне оцінювання і коригування педагогічних методів (самоаналіз, самооцінка), використання методик самооцінювання і взаємооцінювання учнів під час проведення навчального заняття;
- заохочення учня до самостійності із забезпеченням належного наставництва і підтримки з боку педагога;
- розвиток партнерства та взаємоповаги у стосунках учня і вчителя;
- наявність належних процедур реагування на дитячі скарги.

Оцінювання учнів ґрунтується на позитивному принципі, що відбувається відповідно до вимог:

- система оцінювання сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання;
- критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються учням заздалегідь;
- здобувачі освіти вважають оцінювання навчальних досягнень справедливим і об'єктивним;
- оцінювання дозволяє учням продемонструвати, наскільки вони досягли запланованих навчальних результатів (учні одержують зворотний зв'язок, який за потреби супроводжується порадами щодо організації навчальної діяльності);
- правила оцінювання передбачають можливість врахування пом'якшуючих обставин;
- оцінювання послідовно і справедливо застосовується до всіх учнів та проводиться відповідно до встановлених правил.

Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти в навчальному закладі регламентуються Загальними критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затвердженими наказами Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти:

- наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 року №329» [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-11>,
- «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року № 1222, [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13/stru>.

При виконанні обов'язкового виду роботи вчитель повинен мати розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН, а також враховують особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт), освітню програму закладу освіти, компетентнісний підхід до викладання предмету (курсу), організаційну форму проведення навчального заняття). Наприклад,

кооперативна (групова) форма навчально-го заняття потребує особливих підходів до вироблення критеріїв оцінювання.

Загальні принципи оцінювання здобувачів освіти передбачають, що:

- основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, а також державна підсумкова атестація;
- обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної та варіативної складових робочого навчального плану закладу;
- не підлягають обов'язковому оцінюванню навчальні досягнення учнів з факультативних, групових та індивідуальних занять, які фіксуються в окремому (спеціальному) журналі;
- учитель несе персональну відповідальність за своєчасне і об'єктивне оцінювання учнів;
- під час проведення навчального заняття будь-яка робота учнів має бути оцінена (не лише виставлення балів, а також словесне оцінювання навчальних досягнень учнів);
- оцінка має стимулювати учнів до навчання, а не використовуватись для покарання;
- учні та батьки мають право одержувати дані про оцінки своєї дитини від учителя і класного керівника.

Особливості формувального оцінювання пов'язані з оцінюванням процесу навчання учнів:

- націлене на визначення індивідуальних досягнень кожного учня;
- не передбачає порівняння навчальних досягнень різних учнів;
- широко використовує описове оцінювання, самооцінювання і взаємооцінювання;
- застосовує зрозумілі критерії оцінювання, за якими оцінюють учня, і він стає свідомим учасником процесу оцінювання і навчання;
- забезпечує зворотний зв'язок – отримання інформації про те, чого учні навчилися, а також про те, як учитель реалізував поставлені навчальні цілі;
- визначає вектор навчання: виконавши завдання, учні дізнаються про те, якого рівня вони наразі досягли і в якому напрямку їм потрібно рухатися далі.

Із метою впровадження формувального оцінювання вчитель використовує такі передумови:

- ставить перед учнями виклики у вигляді пошуку причинно-наслідкових зв'язків, розгляду проблемних задач, реалізації проектів;
- спонукає учнів до самостійного мислення і конструювання відповіді;
- заохочує до обґрунтування думок і способу міркування;
- залучає учнів до розробки критеріїв оцінювання;
- формує в учнів розуміння, що будь-яке явище або процес потрібно розглядати всебічно;
- розвиває критичне мислення учнів

Вироблення чітких критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів

Розроблені й оприлюднені критерії оцінювання допомагають учням самостійно оцінювати якість своєї роботи. Чим конкретніше представлені критерії оцінювання, тим краще учень розумітиме, що йому потрібно зробити для успішного виконання завдання. Для кожного предмету або курсу рекомендовано підготувати необхідні пам'ятки з порядку і правил оцінювання учнів у закладі освіти.

Розроблені вчителем критерії оцінювання не потребують затвердження керівництвом навчального закладу. Моніторинг системи оцінювання вчителів здійснюється через спостереження за проведенням навчальних занять, вивчення оприлюднених критеріїв оцінювання, розглядаючи дане питання на засіданнях методичних об'єднань, педагогічної ради.

З правилами і процедурами оцінювання (перед усім про порядок поточного та підсумкового оцінювання, чинники, які впливають на тематичне оцінювання учнів тощо) батьки і учні ознайомлюються, як правило на початку навчального року. Інформація про критерії оцінювання може бути донесена до учнів у різних формах: в усній формі, шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі, через інтерактивну інтернет-платформу, електронну пошту, інші види комунікації.

Національний мультипредметний тест. Для оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти - проведення національного мультипредметного тесту (НМТ). НМТ є формою вступного випробування, що проводиться з метою забезпечення права осіб на рівний доступ до фахової передвищої, вищої освіти в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

НМТ проводиться замість зовнішнього незалежного оцінювання, якщо відповідно до законодавства прийом на навчання для здобуття ступенів фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра, бакалавра, а також ступеня магістра медичного, фармацевтичного, ветеринарного спрямування здійснюється в особливому порядку в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

Участь в НМТ може взяти особа, яка має повну загальну середню освіту або здобуде її в рік проходження НМТ та зареєструвалася відповідно до вимог законодавства .

НМТ проводиться під час основних та додаткових сесій.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формульовального оцінювання

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно

впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Коригування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Формувальне оцінювання може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Поточний контроль є основною ланкою в системі контролю і проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу. Також звертаємо увагу на важливість урахування мотиваційно-стимулюючої функції поточного оцінювання.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Підсумкове оцінювання здійснюється з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може ухвалити рішення про

оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання.

Семестровий контроль може бути комплексним, проводиться у формі тестування тощо. **Фіксація записів** тематичного та семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів.

Залежно від специфіки навчального предмета та кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення (одногодинні курси) контроль групи результатів може проводитись упродовж навчального року. Вчитель може змістити акценти на результати опанування більш важливих тем, попередивши про це учнів на початку семестру.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року. При виставленні річної оцінки вчитель орієнтується на оцінку за II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховує шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику.

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі/учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними

- картами тощо); цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Коригуванню семестрової та річної оцінок здійснюється відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до директора ліцею із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом директора створюється комісія та затверджується графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада школи. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання видається відповідний наказ директора школи.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, що отримані під час підсумкового оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованні оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Професійний стандарт - це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій.

Стандарт цінностей педагогічної професії:

- професійна компетентність, знання предмета;
- рефлексія та професійний саморозвиток;

- індивідуальний педагогічний стиль, творчість;
- навички аналітичного та критичного мислення;
- повага до особистості учня, його прав і свобод;
- педагогічний такт, толерантність; вміння розв'язувати конфлікти;
- спостережливість, винахідливість, педагогічна далекоглядність;
- уміння користуватися голосом, дикцією, мімікою, тоном, жестом;
- професійна взаємодія з колегами;
- академічна доброчесність.

Стандарт професійних компетентностей:

- здатність планувати і здійснювати освітній процес на основі особистісноорієнтованого і компетентнісного підходів;
- здатність створювати безпечне та психологічно комфортне освітнє середовище, спрямоване на розвиток дітей та мотивацію їх до навчання;
- здатність налагоджувати і підтримувати партнерські стосунки з родинами учнів задля розвитку здібностей і можливостей кожної дитини;
- здатність до постійного професійного розвитку, самооцінювання та рефлексії;
- здатність моделювати поведінку, в основі якої повага до прав людини, демократичні та інші загальнолюдські цінності.

Освітнє середовище навчального закладу забезпечує розвиток творчого педагогічного процесу через:

- встановлення та дотримання чітких, прозорих і справедливих вимог до працівників;
- можливості та стимули для професійного розвитку педагогічних працівників;
- систему взаємовідвідування уроків як складової щодо культури обміну досвідом та педагогічного спілкування.

Освітнє середовище заохочує індивідуальний педагогічний стиль, неперервну освіту педагога, реалізацію права на добровільну незалежну сертифікацію; застосування інноваційних методів викладання та нових технологій; розробку проєктів, програм, генерування передових ідей; підготовку друкованих

Головним завданням навчального заняття є формування ключових компетентностей учнів. Відповідно до вимог до проведення навчального заняття здійснюється оцінювання якості педагогічної діяльності.

Оцінювання освітньої діяльності педагогічних працівників здійснюється також шляхом аналізу виконання ними посадових обов'язків та індивідуальної участі в освітньому процесі на підставі Положення про систему диференційованої стимулюючої оплати праці педагогічних працівників .

Атестація як засіб стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників навчального закладу, росту їх професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищення престижу й авторитету, забезпечення якості освітнього процесу.

Організація атестації педагогічних працівників відбувається відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805. Чергова атестація проводиться не менше одного разу на п'ять років, окрім випадків, передбачених законодавством. Атестація проводиться на підставі щорічного наказу директора навчального закладу згідно з перспективним планом атестації. Один із принципів організації атестації – комплексна оцінка діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег учителя, який атестується тощо. Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня, наведено в таблиці «Критерії оцінювання роботи вчителя».

Сертифікація педагогічних працівників - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи. Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою. За результатами успішного проходження сертифікації педагогічному працівнику видається сертифікат, який є дійсним упродовж трьох років. Успішне проходження сертифікації зараховується як проходження атестації педагогічним працівником.

Підвищення педагогічної майстерності — неперервний гнучкий процес, що потребує наполегливої роботи, здібностей, самоосвіти, самовиховання, самовдосконалення й рефлексії. Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників навчального закладу є вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей вчителів. Навчальний заклад забезпечує підвищення кваліфікації педагогічних працівників не рідше одного разу на п'ять років із збереженням середньої заробітної плати. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників організовується та проводиться згідно з Перспективним планом підвищення кваліфікації закладу, який підлягає щорічній корекції. Загальний обсяг підвищення кваліфікації педагогічного або науково-педагогічного працівника не може бути менше ніж 150 годин на п'ять років. Окремі види діяльності педагогічних працівників (участь у програмах академічної мобільності, стажування, самоосвіта, здобуття наукового ступеня, вищої освіти, а також участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо), що провадилася поза межами плану підвищення кваліфікації навчального

закладу, можуть бути визнані як підвищення кваліфікації відповідно Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників.

КРИТЕРІЇ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стандарт: Ефективність управлінської діяльності керівника навчального закладу включає стан реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступінь їх впливу на результативність освітнього процесу, а саме:

- наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань;
- формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм;
- ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників;
- організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою;
- формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності;
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

Основним колегіальним органом управління навчального закладу є Педагогічна рада.

В основу управління навчального закладу покладено:

- необхідність створення освітнього середовища для динамічної взаємодії освітніх процесів та розвитку в учнів готовності до творення свого майбутнього, формування громадянських якостей;
- можливість спрямування освітнього процесу у необхідне русло;
- ефективна діяльність педагогічного, батьківського та учнівського колективів.

Метою управління вважається постійне оновлення освітнього процесу, що дає позитивний результат; **змістом** – виконання директором навчального закладу модернізованих управлінських функцій, запровадження нових форм і методів управління.

Модель управління закладом передбачає:

- визначення загальної мети управління і принципів освітньої діяльності колективу;
- основні управлінські функції, механізми дій;
- методи управління і основні параметри оцінки діяльності колективу.

У навчальному закладі діє лінійно-функціональна модель управління, коли:

- на стратегічному рівні керівник забезпечує виконання функцій прогнозування, політико-дипломатичних, консультативних, менеджерських,

представницьких функцій управління та орієнтація всіх управлінських функцій і рішень на кінцевий результат;

- на тактичному рівні – через заступників директора навчального закладу забезпечуються методично аналітичні та контролюючі функції управління, а через голів методичних об'єднань - експертні, моніторингові, атестаційні функції;

- оперативні функції управління – через учителів;

- функціональне управління здійснюється на рівні соціально-психологічної служби, педагога-організатора, бібліотекаря, медичних працівників.

6.6. Оцінку професійної діяльності директора навчального закладу здійснює атестаційна комісія, яка відповідно до п. 3.4 Типового положення під час вивчення професійної діяльності керівних кадрів з'ясовує:

- виконання програми розвитку освітнього закладу та результати інноваційної діяльності;

- стан організації освітнього процесу, дотримання вимог державних освітніх стандартів;

- результати перевірок, проведених Державною службою забезпечення якості освіти України, місцевими органами управління освітою та іншими органами державного нагляду (контролю);

- дотримання вимог щодо створення безпечних та нешкідливих умов навчання учнів;

- підсумки моніторингу роботи з педагогічним колективом та іншими працівниками освітнього закладу;

- ефективність взаємодії з громадськими організаціями та органами учнівського самоврядування;

- дотримання педагогічної етики, моралі;

- звіти керівника про свою роботу на загальних зборах (конференціях) колективу закладу освіти;

- аналіз розгляду звернень громадян.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМФОРТНИХ І БЕЗПЕЧНИХ УМОВ НАВЧАННЯ І ПРАЦІ

***Стандарт:** Безпечне та комфортне освітнє середовище - важлива умова для забезпечення якості освітньої діяльності.*

Територія закладу огорожена, охороняється.

Кожен клас має своє окреме навчальне приміщення.

Проведення освітнього процесу належним чином забезпечено комп'ютерами. В навчальному закладі створено умови для доступу здобувачів освіти до мережі Інтернет.

Для проведення занять із використанням ІТ-технологій для учнів створені навчальні кабінети, що оснащені сучасними засобами навчання (інтерактивними дошками, мультимедійними комплексами, комп'ютерною технікою):

- кабінет філології;

- кабінет біології;
- кабінет інформатики;
- кабінет природничих дисциплін (математики, хімії, фізики);
- кабінет музичного мистецтва;
- кабінети іноземних мов;

Для організації творчої праці учнів функціонує навчальний кабінет художньої праці і образотворчого мистецтва, який є творчою майстернею з постійно діючими виставками і експозиціями учнівських робіт, що позитивно впливає на мотивацію навчальної діяльності.

У навчальному закладі функціонують кабінет психологічної служби.

Спортивні зали обладнані основним спортивним знаряддям та інвентарем, тренажерами, що забезпечують фізичну підготовку учнів. Для проведення уроків фізкультури, спортивно-масових заходів, занять спортивних секцій навчальний заклад має спортивні майданчики.

Учнівське самоврядування навчального закладу має своє окреме приміщення, що обладнано мультимедійним комплексом. У закладі здійснюється контроль за температурним режимом у приміщеннях; забезпеченням питного режиму.

Створення безпечного середовища.

Забезпечення належного рівня пожежної безпеки та дотримання вимог щодо охорони праці:

- забезпечення закладу первинними засобами пожежогасіння;
- обладнання приміщень засобами автоматичної пожежної сигналізації;
- наявність та належний стан пожежних виходів, незахаращеність шляхів евакуації;
- занулення і заземлення електрообладнання, яке використовується;
- справність ізоляції електричної проводки.

Дотримання вимог щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності:

- чіткий розподіл повноважень з охорони праці серед керівництва закладу;
- облаштування навчальних кабінетів, спортивної зали відповідно до правил вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- контроль за безпечним використанням навчального обладнання;
- регулярні інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності серед учнів і працівників під час проведення уроків (практичних занять) з інформатики, хімії, фізики, біології, фізичної культури;
- контроль за виконанням правил, дотримання безпеки при використанні обладнання, спортивного інвентаря тощо.

Проведення інструктажів, тренінгів та інших заходів щодо пожежної безпеки, безпеки життєдіяльності:

- наявність необхідної документації з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій відповідно до вимог законодавства;
- у закладі проводиться постійна профілактична робота з учнями;
- учні обізнані щодо правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій;

- учні знають шляхи евакуації та місце знаходження пожежних виходів, засобів пожежогасіння;

- педагоги знають послідовність дій при виникненні пожежі чи інших надзвичайних ситуацій, правил охорони праці та безпеки життєдіяльності, знають та вміють надавати першу (домедичну) допомогу.

Створення умов для харчування здобувачів освіти і працівників.

- належний матеріально-технічний стан буфету;

- дотримання санітарно-гігієнічних вимог у приміщеннях, де харчуються учні;

- наявність щоденного меню, засвідченого підписом керівника;

- щоденний контроль за якістю продуктів, що надходять до буфету, умовами їх зберігання, дотримання термінів їх реалізації;

- дотримання санітарно-протиепідемічного режиму та проходження обов'язкових медичних оглядів працівниками буфету.

- зручний режим харчування для всіх учнів навчального закладу ;

- моніторинг якості страв, допуск батьків до контролю за харчуванням;

- регулярний моніторинг асортименту буфетної продукції;

- вивчення думки дітей, батьків, працівників закладу щодо покращення умов харчування, змін у меню;

- висвітлення теми здорового харчування на уроках, у позакласній роботі.

Підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників.

- система роботи щодо адаптації новоприбулих дітей та педагогів;

- допомога педагогічним працівникам адаптуватися до нових умов (при зміні освітньої програми, введення нового законодавства в силу тощо) здійснюється через педради, тренінги, роботу методичних об'єднань та індивідуальну роботу.

Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації. Політика запобігання булінгу в навчальному закладі реалізується через проект «Стоп, булінг!», метою якого є створення безпечного толерантного середовища; формування навичок соціальної активності дитини, навичок жити в суспільстві за принципом «Ми різні – ми рівні»; виховання особистісної толерантності і поваги до прав і обов'язків інших членів суспільства; набуття дітьми досвіду виходу із кризових ситуацій та вмінь захищати себе від усіх видів насильства (булінгу). Формування політики щодо безпечного користування мережею Інтернет, навичок безпечної поведінки в Інтернеті:

- використання інтернет-ресурсів виключно з навчальною метою; користування Інтернет-ресурсами під час навчальних занять під наглядом педагогів;

- заборона відвідування сайтів, які містять непристойну, заборонену, нелегальну інформацію, насильство тощо;

- використання інформації з інтернет-ресурсів має містити посилання на джерело (дотримання принципів академічної доброчесності);

- заборона поширення інформації, що може образити інших осіб або заподіяти їм шкоду;
 - наявність антивірусних програм та їх вчасне оновлення;
 - моніторинг гімназійних ресурсів (веб-сайт, сторінка у соціальних мережах) на предмет розміщення на них несанкціонованої інформації;
 - навчанням педагогів та учнів щодо безпечного користування мережею Інтернет;
 - заборона зберігання, поширення інформації, яка містить персональні дані, крім випадків, визначених законодавством;
 - дозвіл перед зйомкою та розміщенням фото- чи відеоматеріалів від батьків чи інших законних представників дитини не потрібен у разі: проведення заходів публічного характеру у закладі, відсутності прямої заборони батьків, інших законних представників дитини на зйомку та розміщення матеріалів (частина 1 та 3 стаття 307 Цивільного кодексу України); здійснення зйомки та розміщення матеріалів в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (частина 2 статті 32 Конституції України); якщо відзняті матеріали не дають можливості ідентифікувати особу дитини (Рішення Європейського суду прав людини у справі *Kahns. Germany* від 17 березня 2016 року).
- Правила поведінки учнів побудовані на позитивному сприйнятті, не містять заборон чи опису покарань.

ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ, УНІВЕРСАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ТА РОЗУМНЕ ПРИСТОСУВАННЯ

***Стандарт:** Інклюзивне освітнє середовище - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей; інклюзивне навчання - система освітніх послуг, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.*

Відповідно до статей 19, 20 Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 року № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 року № 588 та за підтримки відповідного органу управління освітою заклад освіти організовує клас з інклюзивним навчанням (за потреби), створює необхідну матеріально-технічну та навчально-методичну базу, здійснює добір відповідних педагогічних працівників для дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Для забезпечення ефективності освітнього процесу у класах з інклюзивним навчанням, відповідно до п. 8 постанови Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. N 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», кількість учнів з ООП може становити:

- одна - три дитини із числа дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, затримкою психічного розвитку, зниженим зором чи слухом, легкими інтелектуальними порушеннями тощо; не більш як двоє дітей із числа дітей сліпих, глухих, з тяжкими порушеннями мовлення, у тому числі з дислексією, розладами спектра аутизму, іншими складними порушеннями розвитку (порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями чи затримкою психічного розвитку) або тих, що пересуваються на візках.

Для дитини з ООП складається **індивідуальний навчальний план** (додаток до освітньої програми). Освітній процес дитини з ООП здійснює **команда супроводу**. Склад команди затверджується керівником закладу на поточний навчальний рік. Організацію і контроль за роботою команди супроводу здійснює заступник директора з навчально – виховної роботи. Протягом двох тижнів розробляється **індивідуальна програма розвитку дитини з ООП**, яка погоджується з батьками учня і схвалюється на засіданні педагогічної ради закладу. Враховуючи функціональні можливості та потреби дитини здійснюється **адаптація/модифікація** навчальних програм.

На підставі висновку інклюзивно – ресурсного центру (ІРЦ) про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини складається **розклад корекційно-розвиткових занять**. Тривалість групового корекційно-розвиткового заняття становить 35-40 хвилин, індивідуального - 20 - 25 хвилин.

У разі оголошення карантинних заходів заклад освіти здійснює **дистанційне навчання** здобувачів освіти з ООП, корекційно – розвиткову роботу відповідно до нормативних документів МОН, департаменту освіти і науки міста Києва, розпоряджень КМДА, рішень педагогічної ради закладу. Інформація щодо інклюзивного навчання розміщена на сайті закладу.

Принципи забезпечення умов для організації інклюзивного навчання:

- рівність і доступність використання: надання однакових засобів для всіх користувачів: для уникнення відособлення окремих груп населення.

- гнучкість використання: дизайн повинен забезпечити наявність широкого переліку індивідуальних налаштувань і можливостей з урахуванням потреб користувачів.

- просте та зручне використання: дизайн має забезпечувати простоту та інтуїтивність використання незалежно від досвіду, освіти, мовного рівня та віку користувача. - сприйняття інформації з урахуванням різних сенсорних можливостей користувачів:

дизайн повинен сприяти ефективному донесенню всієї необхідної інформації до користувача незалежно від зовнішніх умов або можливостей сприйняття користувача.

- припустимість помилок: дизайн повинен звести до мінімуму можливість виникнення ризиків і шкідливих наслідків випадкових або ненавмисних дій користувачів.

- низький рівень фізичних зусиль: дизайн розраховано на затрату незначних фізичних ресурсів користувачів, на мінімальний рівень стомлюваності.
- наявність необхідного розміру і простору: наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних діях, незважаючи на фізичні параметри, стан і ступінь мобільності користувача.

**Навчальний план для учнів 10-11-х класів
спеціалізованої школи № 185 імені Володимира Вернадського
на 2023-2024 навчальний рік**

(складений за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти затвердженою наказом міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 408 (таблиця 2))

Предмети	Кількість годин на тиждень в	
	10-х класах	11-х класах
Базові предмети	27	26
Українська мова	2+1	2+1
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова (англійська)	2+1+0.5	2+1+0.5
Історія України	1.5+0.5	1.5+0.5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2-1	-
Алгебра і початки аналізу	2+3	2+3
Геометрія	1+2	1+2
Біологія і екологія	2	2
Географія	1.5 - 0.5	1
Фізика і астрономія	3+2	4+2
Хімія	1.5-0.5	2-1
Фізична культура*	3	3
Захист України	1,5	1.5
Вибірково-обов'язкові предмети:		
Інформатика	2	1
Технології	1	2
Разом	33+3	33+3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів